

شاخص های فکری و رفتاری شهیدان رجایی و باهنر در بیانات رهبر انقلاب

ره نگار/ فلسفه نام گذاری ایام شهادت شهیدان رجایی و باهنر را به عنوان هفته دولت، زنده ماندن شاخص های فکری، رفتاری و شخصیتی آن دو شهید عزیز است. اهداف نام گذاری هفته دولت در این ایام شاخص قرار گرفتن خصوصیات رفتاری و اخلاقی آن شهیدان سرافراز برای دولتمردان است. (رهبر معظم انقلاب)

به گزارش [پایگاه اطلاع رسانی ره نگاران](#)؛ انقلاب اسلامی که تحولی در عرصه سیاست و حکومت ایجاد کرد و معرف گفتمان تازه‌ای از کشورداری و سبک نوینی از کارگزار و زمامدار سیاسی شد که هم بر بنیادهای انقلابی استوار بود و هم از سرچشمه های معارف دینی سیراب می شد. شهید رجایی و باهنر را باید نماینده دولتمردانی دانست که بیش از هرچیز با هویت انقلابی جمهوری اسلامی تطابق داشتند تا جایی که در کلمات مکرر امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب به منزله الگوی حاکم انقلابی و ارزشمدار مطرح شدند. شک نیست که نخبه‌ی جامعه‌ی اسلامی باید متناسب با منظومه‌ی فرهنگی جامعه‌ی اسلامی تعریف شود. لذا در فضای پیشرفتی که مقام معظم رهبری بر آن تأکید کرده‌اند، هدف جامعه‌ی امروز عبارت خواهد بود از پیشرفت با تعاریفی که اسلام ارائه داده است. جامعه‌ی اسلامی باید متناسب با منظومه‌ی فرهنگی جامعه‌ی اسلامی تعریف شود. به عبارت دیگر، نخبه‌ی این مجموعه کسی است که پیشرفت را با ادبیات اسلامی دنبال کند. پیشرفت باید با طریقی که اسلام از آن ارائه می‌دهد صورت گیرد و در غیر این صورت اساساً پیشرفت در جامعه‌ی اسلامی نه امکان تحقق دارد و نه به فرض تحقق، وجهه‌ی اسلامی خواهد داشت.

نظام جمهوری اسلامی برای استمرار، حفظ بنیان ها و دیدگاه های اساسی و حرکت در مسیر دستیابی به آرمان ها و اهداف بلند خود، نیازمند پرورش نخبگان و مدیران شایسته، توانمند، صالح، مدبر و متعهد به سیاست ها و اندیشه های بنیادین انقلاب اسلامی است و بی توجهی به این مسئله، آسیب های جدی خواهد داشت. اگرچه نگرش پیشرفت محور نگاه به آینده دارد اما توجه به ظرفیت ها و قابلیت های محقق شده در مسیر تربیت، شناسایی و تثبیت و به قدرت رساندن نخبه در تجربه 37 ساله جمهوری اسلامی اعتماد به نفس و باور به تحقق الگویی

جامع از نخبه تراز جمهوری اسلامی را مطرح می کند. تحلیل محتوای سخنرانی های رهبر معظم انقلاب اسلامی نشان می دهد که در عرصه دولت و قوه مجریه ایشان بارها از شهیدان رجایی و باهنر به منزله الگوهای دولتمرد جمهوری اسلامی یاد کرده اند.

در نوشتار حاضر به بازخوانی اوصاف و ویژگی های فردی شخصیتی و سیاسی این دو چهره انقلاب پرداخته شده است. به نظر می رسد در این میان ابعاد شخصیتی و زندگانی شهید باهنر بیشتر در معرض غفلت بوده و برای نسل تازه انقلاب ناشناخته مانده است. چنانکه انتشار مجموعه آثار 9 جلدی این شهید متفکر زمینه لازم برای غبارروبی از چهره علمی این شخصیت انقلاب را فراهم آورده است.

می توان گفت انقلابی بودن، ولایت پذیری، ساده زیستی، مدیریت جهادی، مردمی بودن، اخلاص و دوری از حب قدرت، مبارز بودن و نهراسیدن از مشکلات، شناختن راه و تعهد در عین تخصص، روشن بینی و استقامت در راه از جمله ویژگی های شخصیتی شهیدان رجایی و باهنر بود. اوصاف شخصیتی شهید رجایی و باهنر از منظر امام خمینی (ره) حایز اهمیت است. امام خمینی (ره) در این باره فرمودند:

« من در مطالعاتی که در ایشان (شهید رجایی) کردم به نظرم آمد که از حال دستفروشی^۱ش تا حال ریاست جمهوری، در روح او تأثیری حاصل نشد. آقای رجایی و آقای باهنر این طور نبودند که ریاست در آنها تأثیر کرده باشد، آنها در ریاست تأثیر کرده بودند، یعنی آنها ریاست را آورده بودند زیر چنگ خودشان. ریاست آنها را نبرده بود تحت لوای خودش ». خدمتگزار بودن و مردمی بودن ویژگی دیگر این دو شهید از منظر امام راحل است. امام (ره) در این باره می فرمایند:

« ارزش آقای رجایی، ارزش آقای باهنر ... به این بود که خودی بودند، با مردم بودند، برای مردم خدمت می کردند. مردم احساس کرده بودند که اینها دارند خدمت می کنند... باید فکر این معنا بکنید که خدمت کنید به ملت ... مثل مرحوم رجایی که ... مردم شهادت فعلی و عملی بدهند بر اینکه شما خوبید ». فریفته قدرت و ریاست نشدن و مهار قدرت ویژگی دیگر این دو نخبه سیاسی جمهوری اسلامی از منظر امام (ره) است.

شهیدان رجایی و باهنر در بیانات رهبر معظم انقلاب

نامگذاری سالگرد شهادت شهیدان رجایی و باهنر به عنوان هفته دولت این پیام روشن را به همراه خود دارد که نظام جمهوری اسلامی ایران تداوم راه و سبک مدیریتی این دو شهید صدر انقلاب را به منزله راه

و مسیر شاخص دولتمردان در نظر گرفته است. مقام معظم رهبری در این باره می‌فرمایند: « معنا و مفهوم حقیقی این نامگذاری آن است که راه ما و راه دولتمردان ما همان راه شهیدان بزرگوار، رجایی و باهنر است، شهیدانی که براستی مصداق ایمان اخلاص، تلاش و رشادت و دلیری در مقابله با مشکلات محسوب می‌شوند. پیوند ناگسستنی با آرمان‌های انقلاب از جمله شاخص‌های حیات فردی و سیاسی این دو نخبه جمهوری اسلامی است:

این دو بزرگوار که دلسوز و مردمی و وجودشان به آرمان‌های انقلابی آمیخته بود حقیقتاً از عناصر برجسته و برگزیده‌ی نظام بودند. آنها که طعم سختی‌ها را چشیده و دوران مبارزه را با توفیق و سربلندی پشت سر گذاشته بودند، وفاداری خود را به اسلام و انقلاب تا پای جان نشان دادند.

شاخص‌های فکری

از نگاه رهبر معظم انقلاب اندیشه‌ها و اعتقادات مکتبی شهیدان رجایی و باهنر تناسب و تطابق کاملی با نظام فکری انقلاب اسلامی دارد. لذا از منظر رهبر انقلاب تجلیل از این عزیزان را زنده نگه داشتن گفتمان انقلاب و ارزش‌شهادت است. از نظر رهبر انقلاب شهیدان رجایی و باهنر؛ مظهر علم و عمل هستند که ارزش‌های این دو شهید بزرگوار باید در نگاه مسئولان و رفتار عمومی آنان تجلی یابد. به باور رهبر انقلاب آن دو بزرگوار نیز برای تحقق خصوصیات نیمه شعبان یعنی امید و عدالت و با عشق به ارزش‌های انقلاب، فعالیت می‌کردند و باید هفته دولت را با یاد آنها گرامی داشت. از آنجا که شهیدان رجایی و باهنر با آشنایی کامل با مکتب انقلاب اسلامی راه و خط امام را به خوبی می‌شناختند، قدم نهادن در این مسیر و محرف نشدن از آن را وجه همت خود قرار دادند و از این نظر نظام فکری آن دو همان تفکر امام و انقلاب است.

شاخص‌های رفتاری

شک نیست که شاخص‌های رفتاری هر فردی تجلی اعتقادات و باورها و اندیشه‌های وی است. اخلاص در عمل در شهیدان رجایی و باهنر بازتاب -خلوص اندیشه‌های آنان است. رهبر معظم انقلاب در این باره می‌فرمایند:

جهت‌گیری و روحیه انقلابی و طلب رضای الهی از مهم‌ترین ویژگی‌های این دو شهید بزرگوار است و باید همه ما به عنوان مسئولان نظام

همواره جهت گیری و روحیه انقلابی را حفظ کنیم و هدف نیز کسب رضای الهی باشد. در جای دیگری دو شهید بزرگ انقلاب، شهیدان رجایی و باهنر به عنوان دو انسان مؤمن و مجاهد در راه خدا از جانب رهبر انقلاب یاد شدند. عینی شدن باورهای انقلاب به سلوک انقلابی به حدی از اهمیت برخوردار بود که به باور رهبر انقلاب به جریانی زنده در انقلاب تبدیل شد؛ این دو شهیدی گرانقدر به علت فضائل بارز انقلابی، دینی و تقوایی، خوشبختانه در جامعه به یک جریان فکری، عملی و انقلابی تبدیل شده اند و در هفته دولت هنگامی که از رجایی و باهنر یاد می شود، در واقع این جریان مورد تجلیل قرار می گیرد. و البته کار به تجلیل و تقدیر متوقف نشده و اهمیت الگوپذیری عملی از رفتار این دو شهید مورد تاکید رهبر معظم انقلاب بوده است. لذا تأکید بر تأسی و الگوپذیری دولتمردان از جهت گیری ها و سلوک شهیدان والامقام رجایی و باهنر همواره به خصوص در هفته دولت مورد نظر ایشان بوده است. در جای دیگری از آنان به عنوان چهره های برجسته انقلاب یاد کردند که از جهات اعمال، رفتار و اخلاص نمونه های بارز و برجسته یک دولت اسلامی بودند. از آنجا که مردم به نخبگان سیاسی و امرای خود حتی شباهت بیشتری در مقایسه با پدران خود دارند رهبر معظم انقلاب همواره با نشان دادن شخصیت شهید رجایی و باهنر مسئولان را متوجه تاثیر فرهنگ ساز بودن رفتارشان در جامعه کرده اند. ایشان، ایمان به اهداف امام (ره)، اخلاص، روحیه خدمتگزاری، مردمی بودن و نشست و برخاست با مردم، وسیله قرار ندادن مسئولیت برای تأمین مالی آینده خود و پایبندی به مبانی انقلاب اسلامی را از خصوصیات بارز شهیدان رجایی و باهنر برشمردند و خاطرنشان کردند: مسئولان باید متوجه باشند که رفتار و زندگی و ارتباطات آنان در جامعه فرهنگ سازی می کند.

شاخص های شخصیتی

رهبر انقلاب شهیدان رجایی و باهنر را به عنوان «الگوی اخلاص، پرکاری و مردمی بودن» معرفی می کنند. رهبر معظم انقلاب حتی شهیدان رجایی و باهنر را به عنوان نمادها و نشانه های راه پیشرفت و سرافرازی ملت ایران و نظام اسلامی معرفی کرده اند.

تصریح به این ویژگی های شهیدان رجایی و باهنر پاسخ به کسانی مانند بنی صدر است که تواضع و اخلاص شهید رجایی را به منزله تعهد در برابر تخصص ادعایی خود و ناکافی معرفی کرده و مدعی بودند که نخست وزیر باید لیاقت هم داشته باشد و با این ادعا درصدد تخریب شهید رجایی بودند. در حالی که جدیت و اهتمام شهید رجایی برای

-پیشبرد امور کشور و رجوع به متخصصین غیرقابل انکار بود. لذا می توان گفت بر خلاف جوسازی هایی که در زمان حیات شهید رجایی بر ضد ایشان صورت می گرفت، ایشان به جز مشروعیت از کارآمدی هم برخوردار بودند. که البته تعهد و التزام انقلابی ایشان زبانزد بوده است. رهبر انقلاب در جای دیگری این دو شهید سرافراز را نماد حقیقی دولتمردان متعهد خواندند و با آرزوی توفیق برای همه کارگزاران نظام اسلامی در استمرار راه رجایی و باهنر، ارتباط مستمر با خداوند و تلاش برای ادای تکلیف را تضمین کننده صحت عمل و استقامت دولتمردان در تحقق اهداف انقلاب اسلامی و تأمین نیازهای ملت برشمردند.

دولت جمهوری اسلامی ایران بر پایه های مستحکم ایثار، فداکاری و اخلاص بنا شده است و همواره شخصیت هایی در مسند خدمت به ملت عزیز ایران قرار داشته اند که در تاریخ پرماجرای انقلاب، انسان هایی پرشور، با اخلاص و بی توجه به دستاوردهای شخصی بوده اند و شهیدان رجایی و باهنر، شهید عراقی و نیز سید بزرگوار شهید اسد... لاجوردی که از نوع همان مردان با ایثار و فداکار بوده است در زمره این شخصیت ها هستند. از نظر رهبر معظم انقلاب نام نیک و خاطره خوب ملت از شهیدان رجایی و باهنر پاداش الهی به آنها در حیات عزتمندانه شان است. رهبرانقلاب این دو شهید گرانقدر را مظهر کار و تلاش مومنان و پایبندی بی اغماض به اصول و ارزش ها دانستند و خاطر نشان کردند: ماندگار شدن یاد این چهره های نورانی، نشانه تشکر خداوند از بندگان مخلصی است که با همه وجود برای اسلام کار و تلاش می کنند و ارزش های اسلامی - انقلابی را در کارهای خود متبلور می سازند. زنده نگه داشتن نام و یاد و سلوک سیاسی این دو شهید از نگاه رهبر انقلاب ضرورتی برای اصحاب فرهنگ و رسانه است:

این دو عنصر خدمتگزار باید همیشه به عنوان عناصر فراموش نشدنی در تاریخ دولت خدمتگزار جمهوری اسلامی و انقلاب اسلامی در خاطره ها زنده بمانند.

جمع بندی و نتیجه گیری

پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، دولتمردان مؤمن و متعهد زمام امور را به دست گرفتند و کوشیدند تا کشتی انقلاب را از خطر توفان و امواج بلایا، به دور دارند. شهیدان والامقام، رجایی و باهنر نیز از جمله دولتمردانی بودند که از متن گروه رنجدیده جامعه برخاسته بودند و نه با محاسبه های از پیش تعیین شده و یا برنامه ریزی

برای دستیابی به زمامداری، بلکه با تکلیفی متأثر از اعتقاد و ایمان، به این مهم همت گماردند. آرامش بیرونی به رغم غوغای درونی و ایمان خالص به مبدأ و معاد، زمینه‌های ثابت ساختار شخصیتی ایشان بود و این همان عناصری است که در محاسبه‌های سیاسی و حکومت‌داری دنیا از دید تحلیل‌گران به دور مانده است. مهم‌ترین ویژگی‌های این دو شهید عزیز و دولت این دو بزرگوار عبارتند از: مکتبی بودن و تبعیت از امام به منزله رهبر و مرجع تقلید، ساده زیستی و همدرد بودن با مردم، انقلابی بودن و مبارزه با خط سازش و اشرافیت، صداقت و اخلاق در عمل، تسلط بر قدرت و مهار وسوسه‌های سوءاستفاده از قدرت، پرهیز گروه‌گرایی، پایبند بودن بر سر ارزش‌ها.